

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з науково-педагогічної роботи
і міжнародної діяльності
Карпатського національного університету
імені Василя Стефаника

Лілія ТУРОВСЬКА
05 червня 2026 року

ВИТЯГ

з протоколу № 10 від 05 червня 2026 року фахового семінару
кафедри економічної кібернетики економічного факультету
Карпатського національного університету імені Василя Стефаника

ПРИСУТНІ:

- з кафедри економічної кібернетики

1. Благун Іван Семенович – д.е.н., професор, професор кафедри економічної кібернетики, гарант ОНП 051 Економіка – голова семінару

2. Кушнір Олександр Сергійович – к.е.н., ст.викладач доцент кафедри економічної кібернетики – секретар семінару;

3. Дмитришин Леся Ігорівна – д.е.н., професор, завідувач кафедри економічної кібернетики – член семінару;

4. Буртняк Іван Володимирович – д.е.н., професор, професор кафедри економічної кібернетики – член семінару;

5. Пілько Андрій Дмитрович – к.е.н., доцент, доцент кафедри економічної кібернетики – член семінару;

6. Русин Роман Семенович – к.е.н., доцент, доцент кафедри економічної кібернетики – член семінару;

7. Судук Наталія Василівна – к.е.н., доцент, доцент кафедри економічної кібернетики – член семінару;

- з кафедри фінансів

8. Левандівський Омелян Тарасович – д.е.н., професор, завідувач кафедри фінансів – член семінару;

- з кафедри менеджменту і маркетингу

9. Благун Іван Іванович – д.е.н., професор, професор кафедри менеджменту і маркетингу – член семінару;

- з кафедри обліку і оподаткування

10. Сас Людмила Степанівна – д.е.н., професор, професор кафедри обліку і оподаткування – член семінару;

11. Баланюк Іван Федорович – д.е.н., професор, завідувач кафедри обліку і оподаткування – член семінару, науковий керівник;

- з кафедри підприємництва, торгівлі та прикладної економіки

12. Ємець Ольга Іванівна – к.е.н., доцент, доцент кафедри підприємництва, торгівлі та прикладної економіки – член семінару.

3 присутніх – 7 докторів наук та 5 кандидатів наук – фахівці за профілем представленої дисертації.

Головуючий на фаховому семінарі – д.е.н., професор, професор кафедри економічної кібернетики, гарант ОНП 051 Економіка Благун Іван Семенович

СЛУХАЛИ:

1. Результати дисертаційної роботи аспіранта Лютого Ярослава Васильовича, аспіранта IV року навчання денної контрактної форми навчання за спеціальністю 051 Економіка на тему «Механізм залучення зовнішніх інвестицій у розвиток підприємств», поданої на здобуття ступеня доктора філософії з галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки за спеціальністю 051 Економіка. Науковим керівником затверджено доктора економічних наук, професора, завідувача кафедри обліку і оподаткування Карпатського національного університету імені Василя Стефаника Баланюка Івана Федоровича.

2. Виступ аспіранта (до 20 хв.).

Лютий Ярослав Васильович. Вельмишановна професорсько-викладацька спільното! Дозвольте представити результати дисертаційного дослідження на тему «Механізм залучення зовнішніх інвестицій у розвиток підприємств».

Основною метою презентованого дослідження є узагальнення та розвиток теоретичних і прикладних положень формування й функціонування механізмів залучення зовнішніх інвестицій у розвиток підприємств. Об'єктом дослідження є механізми залучення зовнішніх інвестицій у розвиток підприємств, предметом дослідження – сукупність теоретичних, методичних і прикладних аспектів формування й функціонування механізмів залучення зовнішніх інвестицій у розвиток підприємств наведено на слайді 2.

Підприємства, діяльність яких характеризується динамічним й інтенсивним розвитком, як правило, постійно потребують інвестицій в розширення виробничо-технологічної бази та збільшення обсягів засобів обігу. Фактично без інвестицій неможливе економічне зростання як на мікро, так і на макрорівні. В інноваційній економіці роль інвестицій зростає ще більше, адже розроблення та впровадження інновацій потребує значних довготермінових вкладень в наукові дослідження й розробки та капітальну інфраструктуру. За умов перманентного дефіциту власних фінансових ресурсів, що його здебільшого постійно відчують підприємства у фазі активного економічного зростання, визначальними для забезпечення їхньої діяльності стають зовнішні інвестиції, залучені від інших суб'єктів економіки. При цьому, зовнішні інвестиції дають змогу не лише покрити дефіцит фінансових ресурсів для

розвитку підприємств, але й можуть забезпечити для нього інші конкурентні переваги, зокрема, надати доступ до нових технологій, якими володіє інвестор, чи до нових ринків, на яких він присутній.

Зовнішні інвестиції є важливими чинником розвитку підприємств, особливо за умов сучасної інноваційної економіки. Застосування загальнонаукових методів дало змогу виокремити та охарактеризувати основні види цих інвестицій за ознаками виду ефекту від інвестування, об'єкта інвестування, характеру участі інвестора в інвестиційному процесі, терміну інвестування, етапу (стадії) життєвого циклу бізнесу підприємства-реципієнта інвестицій, рівня інвестиційного ризику, форми власності інвестованого капіталу, регіонального походження інвестицій, форми інвестування, рівнів прибутковості та ліквідності (слайд 3).

Залучення зовнішніх інвестицій переважно обумовлене дефіцитом капіталу для фінансування подальшої діяльності підприємства чи його розвитку. Тому основною функцією інвестицій є фінансова, що спрямована на покриття дефіциту фінансових ресурсів. Проте, ця функція зовнішніх інвестицій не єдина і не завжди є визначальною при прийнятті рішень щодо їхнього залучення чи вибору інвестора. Подальший розвиток підприємства крім фінансового можуть обмежувати й інші чинники. Обґрунтовано, що окрім фінансової, зовнішні інвестиції також можуть виконувати й інші функції, основними серед яких є інноваційна, зовнішньоекономічна, безпекова, стратегічна й оптимізацій оподаткування (слайд 4). Основні функції, що їх виконують зовнішні інвестиції, залежать від мети залучення та цільового призначення цих інвестицій. Водночас, функції зовнішніх інвестицій впливають на вибір інвесторів, форм та інструментів їхнього здійснення.

За результатами аналізу передбачених чинним законодавством України та міжнародною практикою форм та інструментів інвестування на предмет можливості їхнього застосування з метою залучення підприємствами зовнішніх інвестицій виокремлено такі найдоцільніші з них, як безпосереднє вкладення до зареєстрованого капіталу через продаж корпоративних прав, емісію пайових цінних паперів (акцій компаній і корпоративних інвестиційних фондів, сертифікатів фондів операцій з нерухомістю, інвестиційних сертифікатів), емісію окремих видів боргових цінних паперів, зокрема цільових і конвертованих корпоративних облігацій, а також деривативні контракти (опціони, базовим активом яких є цінні папери підприємства) (слайд 5). Вибір конкретного інструмента інвестування значним чином залежить від призначення та функцій зовнішніх інвестицій, що їх підприємство планує залучити.

Залучення зовнішніх інвестицій на підприємства є важливим чинником економічного зростання, як для підприємств, так і для економіки загалом, однак ці інвестиції супроводжуються істотними ризиками, що обумовлює доцільність і необхідність їхнього здійснення за допомогою визначених організаційно-

економічних механізмів. Економічні механізми залучення зовнішніх інвестицій як складні структуровані системи, що функціонують за регламентами законодавчо-нормативного забезпечення, охоплюють: суб'єктів інвестування, насамперед, інвесторів і підприємств-реципієнтів; важелі механізмів як регулятори і стимули прийняття рішень щодо здійснення інвестицій; інфраструктуру інвестування; форми та інструменти інвестування (слайд 6). Вибір конкретного механізму, який підприємство планує застосувати для залучення зовнішніх інвестицій, визначається сферою його діяльності, обсягом та метою цих інвестицій.

Порівняльний аналіз динаміки обсягів капітальних інвестицій в економіку України та Івано-Франківської області в номінальних та реальних цінах за останні десять років засвідчив відсутність сталої її тенденції (слайд 7). Найбільш помітні зміни на пряму тенденції притаманні рокам, в яких відбулися вагомі кризові явища для суспільства та економіки – пандемія COVID-19 (2020 р.) та повномасштабне вторгнення РФ до України (2022 р.), що можна вважати закономірним поясненням таких змін. Подібну тенденцію можна також спостерігати за показником частки капітальних інвестицій у ВВП.

За результатами аналізу динаміки відносних і структурних показників капітальних інвестицій в економіку Івано-Франківської області, зокрема й у порівнянні з відповідними показниками загальноукраїнського рівня, можна зробити висновки про відставання цієї області в залученні інвестицій від середнього рівня показників по державі (слайд 8). Вказані результати аналізу також можуть свідчити про нижчий рівень інвестиційної привабливості Івано-Франківської області порівняно з іншими областями України.

Динаміка операцій із залучення прямих іноземних інвестицій в економіку України та Івано-Франківської області та їхніх накопичених залишків дає змогу стверджувати про недостатній обсяг цих інвестицій для забезпечення економічного розвитку, а також можливе їх знецінення у зв'язку з девальвацією гривні (слайд 9). Аналіз структури прямих іноземних інвестицій в суб'єкти господарювання Івано-Франківської області за країнами походження дозволив виявити, що значний їхній обсяг отриманий з Кіпру. Зважаючи на те, що до вступу до Європейського Союзу законодавча система Кіпру мала ознаки офшору, можна припустити гіпотезу про номінальне походження цих інвестицій з країни Європейського Союзу. Водночас варто відзначити дуже малу частку інвестицій з держав Європейського Союзу з найбільшими економіками, зокрема Німеччини та Італії.

Рішення про доцільність здійснення інвестиційних вкладень інвестори приймають на основі оцінювання інвестиційної привабливості підприємства – об'єкта та реципієнта інвестицій. Аргументовано, що оцінювання інвестиційної привабливості підприємства передбачає врахування впливу чималої кількості чинників, які характеризують як зовнішнє, так і внутрішнє його середовище, а

також суб'єктивне ставлення інвестора до інвестицій в конкретний об'єкт, зумовлене такими чинниками, як мета здійснення інвестицій, інвестиційна політика, спеціалізація інвестора та рівень готовності сприйняття ним ризику (слайд 10).

Вагомим чинником ефективності механізмів залучення підприємствами зовнішніх інвестицій є інституційне забезпечення їхнього запровадження та функціонування. Застосування положень інституційної та неоінституційної теорій до пояснення імперативних і еволюційних засад цих механізмів засвідчило складну структуру інституційного забезпечення їхнього функціонування (слайд 11). Встановлено, що інституційне забезпечення залучення підприємствами зовнішніх інвестицій охоплює: суб'єктів інституційного забезпечення – наділених владними повноваженнями організацій чи осіб, які визначають і встановлюють інституції залучення інвестицій, а також контролюють їхнє виконання; формальні інституції – закріплені на законодавчому чи нормативно-правовому рівні правила і норми, які встановлюють особливості функціонування механізмів залучення підприємствами зовнішніх інвестицій; неформальні інституції – усталені звичаї та норми поведінки суб'єктів інвестиційної діяльності, вироблені їх спільнотою упродовж тривалого терміну як результат набутого досвіду провадження цієї діяльності.

За результатами дослідження структури інвестиційної інфраструктури виявлено закономірність українського фондового ринку до розвитку інститутів спільного інвестування. За умов невеликої місткості організованого фондового ринку інститути спільного інвестування та компанії з управління ними стають визначальними партнерами підприємств для залучення зовнішніх інвестицій. Встановлено, що механізм інститутів спільного інвестування може бути застосований для виконання не лише фінансової, але й інших функцій зовнішніх інвестицій, насамперед стратегічної, безпекової та функції оптимізації оподаткування. Водночас, цей механізм фондового ринку не має таких організаційних обмежень як емісія акцій, яку можуть здійснити лише ті підприємства, які є акціонерними товариствами.

Обґрунтовано, що використання підприємством інструментарію фондових ринків як організаційно-економічного механізму залучення зовнішніх інвестицій визначається низкою чинників, найважливішими серед яких є мета, обсяг і функції інвестицій, вид організаційно-правової форми підприємства, місткість і тенденції функціонування фондового ринку та операторів організованих ринків капіталів, макроекономічні й геополітичні фактори тощо.

Невисокий рівень місткості фондового ринку України обумовлює необхідність пошуку джерел інвестицій на зовнішніх ринках. З найбільш розвинених фондових ринків найближчим до України є ринок Європейського Союзу, а з огляду на намагання нашою державою набути членство у цій спільноті

саме ринок Європейського Союзу варто розглядати як найбільш перспективний щодо залучення інвестицій. Однак аналіз динаміки обсягів прямих інвестицій в економіку України з країн Європейського Союзу свідчить про низький рівень їхнього залучення. Обґрунтовано, що стимулювання залучення іноземних інвестицій в умовах євроінтеграційних планів України має базуватись на врахуванні таких шести домінант (слайд 12): інституційній трансформації України, активній промоції іноземних інвестицій з боку органів державної влади, підтримці іноземних інвестицій органами місцевого самоврядування, прозорості системи управління та публічної звітності підприємств – реципієнтів іноземних інвестицій, врахуванні менеджментом цих підприємств положень інвестиційної політики Європейського Союзу, забезпеченні можливості страхування чи іншого гарантування воєнних ризиків інвесторів міжнародними фінансовими інституціями.

У ході дослідження отримано результати, які характеризуються елементами наукової новизни, що їх наведено на слайді 13:

Удосконалено:

- підходи до формування економічних механізмів залучення підприємствами зовнішніх інвестицій, які базуються на принципах системного підходу, інвестування й загальних принципах управління та визначають спрямування дії механізмів, їх структурно-компоненту побудову та види, що дає змогу, з одного боку, забезпечити ефективне функціонування цих механізмів, а з іншого – правильно обрати найбільш дієвий механізм для досягнення мети залучення зовнішніх інвестицій;

- змістовне наповнення категорійного апарату інвестиційної привабливості підприємства, яке, на відміну від існуючого, передбачає виокремлення поняття середовища інвестиційної привабливості підприємства як сукупності чинників його зовнішнього та внутрішнього середовища, що визначає множину параметрів, які необхідно врахувати при оцінюванні цієї характеристики підприємства – реципієнта інвестицій;

- науково-концептуальні підходи до стимулювання залучення підприємствами зовнішніх інвестицій у контексті євроінтеграції України, що передбачають врахування домінант глобального, макро-, мезо- та мікрорівня та, на відміну від існуючих підходів до формування механізмів залучення інвестицій, акцентують на проактивній позиції підприємств-реципієнтів, а не лише на політиках підтримки органів державної влади та місцевого самоврядування;

набули подальшого розвитку:

- теоретичні основи інвестування, які на відміну від існуючих охоплюють формулювання сутності, видів та функцій зовнішніх інвестицій

підприємств, що є передумовою для обґрунтування ефективних механізмів їхнього залучення;

- наукове обґрунтування підходів до формування методик оцінювання економічних результатів залучення підприємствами зовнішніх інвестицій, що окрім фінансово-економічної ефективності, мають враховувати й інші ефекти від інвестицій, які визначаються функціями цих інвестицій, та концепції управління, які встановлюють спрямування загальних цілей функціонування підприємств та призначення інвестицій відповідно до них;

- трактування сутності та складу інституційного забезпечення залучення підприємствами зовнішніх інвестицій, яке охоплює суб'єктів інституційного забезпечення, формальні та неформальні інституції у сфері інвестування, що дає змогу виявляти причини неефективності механізмів залучення підприємствами зовнішніх інвестицій та пропонувати шляхи їхнього удосконалення і розвитку;

- організаційно-економічний механізм залучення підприємствами зовнішніх інвестицій з використанням інструментарію фондових ринків, що, на відміну від існуючого, враховує функції інвестицій, потенціал та місткість фондового ринку при обґрунтуванні сегменту для пошуку інвесторів, критерії вибору форм їхнього залучення через фондовий ринок, а також уможливорює доступ до фінансових ресурсів фондових ринків підприємствам без емісії цінних паперів.

Доповідь завершена. Дякую за увагу!

3. Запитання до аспіранта по темі дисертації ставили:

1. Благун Іван Іванович – д.е.н., професор, професор кафедри менеджменту і маркетингу;

2. Буртняк Іван Володимирович – д.е.н., професор, професор кафедри економічної кібернетики;

3. Пілько Андрій Дмитрович – к.е.н., доцент, доцент кафедри економічної кібернетики;

4. Русин Роман Семенович – к.е.н., доцент, доцент кафедри економічної кібернетики;

5. Судук Наталія Василівна – к.е.н., доцент, доцент кафедри економічної кібернетики;

6. Благун Іван Семенович – д.е.н., професор, професор кафедри економічної кібернетики, гарант ОНП 051 Економіка;

7. Левандівський Омелян Тарасович – д.е.н., професор, завідувач кафедри фінансів – член семінару;

8. Ємець Ольга Іванівна – к.е.н., доцент, доцент кафедри підприємництва, торгівлі та прикладної економіки.

До доповіді було задано 18 запитань, на які здобувач дав правильні та ґрунтовні відповіді.

4. Виступи членів семінару (6 осіб):

Благун Іван Іванович – д.е.н., професор, професор кафедри менеджменту і маркетингу (рецензент), відзначив, що проблема залучення зовнішніх інвестицій у розвиток підприємств не є новою в економічній науці, проте динамізм сучасної інноваційної економіки та кризові явища змушують нас переосмислити класичні підходи. Здобувач продемонстрував високий рівень наукової зрілості, запропонувавши власне бачення цієї проблематики.

Згідно зі **слайдом 3** презентаційного матеріалу, автору завдяки застосуванню комплексних загальнонаукових методів дослідження вдалося провести надзвичайно глибоку й системну класифікацію зовнішніх інвестицій. Ми бачимо не просто стандартне групування, а виокремлення та детальну характеристику основних видів інвестицій за сукупністю критично важливих ознак. Зокрема, автор детально диференціює їх за ознаками виду ефекту від інвестування, об'єкта інвестування, характеру участі інвестора в інвестиційному процесі, термінів, а також — що є надзвичайно цінним для підприємств — за етапами життєвого циклу бізнесу підприємства-реципієнта інвестицій, рівнем інвестиційного ризику, формами власності, регіональним походженням та рівнями прибутковості й ліквідності. Така багатоаспектна класифікація дозволяє створити міцне теоретичне підґрунтя для подальшого моделювання інвестиційних процесів.

Логічним продовженням цього аналізу є розробки, представлені згідно зі **слайдом 4**. Доповідач дуже влучно зазначає, що в умовах хронічного дефіциту власних фінансових ресурсів підприємства найчастіше звертають увагу виключно на фінансову функцію зовнішніх інвестицій, яка спрямована на покриття капітальних потреб. Проте наукова новизна позиції автора полягає в доведенні того, що ця функція не є єдиною і далеко не завжди є визначальною при виборі стратегічного інвестора. Згідно з матеріалами доповіді, зовнішні інвестиції виконують цілу систему взаємопов'язаних функцій, серед яких обґрунтовано інноваційну, зовнішньоекономічну, безпекову, стратегічну та функцію оптимізації оподаткування. Автор переконливо доводить, що саме ці функції визначають вибір конкретних інвесторів, форм та інструментів здійснення інвестиційної діяльності.

Вважаю, що проведена теоретична робота є завершеною. Автор продемонстрував здатність бачити глибинні взаємозв'язки в економічних системах, що повністю відповідає профілю нашої кафедри.

Левандівський Омелян Тарасович – д.е.н., професор, завідувач кафедри фінансів (рецензент), зазначив про те, що серед результатів роботи, які

становлять теоретичну цінність, варто виокремити розроблені та реалізовані рекомендації стосовно вдосконалення методів інтегрального оцінювання інвестиційної діяльності підприємств, а також комплексне обґрунтування функцій зовнішніх інвестицій в умовах євроінтеграції України, що детально продемонстровано згідно зі **слайдом 4** та **слайдом 10** презентаційного матеріалу.

Наукові положення, висновки та рекомендації, які представлені у дисертації, відіграють важливе значення як у теоретичному, так і в практичному аспектах. Результати, отримані автором, внесли значний вклад у розвиток методологічних засад для аналізу інвестиційного забезпечення та формування дієвих організаційно-економічних механізмів залучення капіталу в розвиток вітчизняних підприємств (згідно зі **слайдом 6**).

Отримані результати мають вагоме практичне застосування, оскільки розроблені теоретичні засади перетворено у конкретні прикладні рекомендації, спрямовані на використання при розробці стратегій інвестиційного розвитку та у безпосередній практичній роботі приватних підприємств для диверсифікації джерел капіталоутворення. Загальні результати дослідження і пропозиції автора стосовно оцінювання інвестиційної діяльності і застосування організаційно-економічного механізму були успішно впроваджені на рівнях управління суб'єктів господарювання та місцевих органів влади (згідно зі **слайдом 12**).

За змістом, структурою та оформленням робота повністю відповідає чинним вимогам МОН України до дисертацій на здобуття освітнього рівня доктора філософії. В роботі чітко сформульовано мету, об'єкт та предмет дослідження. Для досягнення поставленої мети здобувачем сформульовано і вирішено низку складних наукових задач. Дисертаційна робота є логічною, послідовною та завершеною працею, що виконана автором самостійно. Наукове дослідження виконане відповідно до встановлених вимог та містить усі необхідні структурні компоненти, що наочно підтверджують представлені елементи наукової новизни (згідно зі **слайдом 13**).

Сас Людмила Степанівна – д.е.н., професор, професор кафедри обліку і оподаткування, відзначила, що рівень фінансової стабільності, конкурентоспроможності та технологічного оновлення вітчизняного бізнесу, а також загальні темпи макроекономічного зростання та формування сприятливого ділового клімату, що впливають на економіку країни загалом, безпосередньо залежать від ефективного розвитку підприємств реального сектору. Важливу роль у цьому процесі відіграє інвестиційне забезпечення, яке визначає спроможність підприємств реалізовувати масштабні економічні ініціативи, проводити диджиталізацію, модернізацію виробничих потужностей та нарощувати свій ринковий потенціал (згідно зі **слайдом 4**). Оскільки інвестиції необхідні для всіх аспектів життєдіяльності та стратегічного виживання суб'єктів господарювання в кризових умовах, їх ефективне залучення

і використання є ключовим чинником соціально-економічного зростання та майбутніх перспектив розвитку всієї національної економіки.

Саме цій надзвичайно актуальній проблематиці і присвячено дисертаційну роботу **Лютого Ярослава Васильовича**, метою якої є обґрунтування теоретико-методологічних основ та формування дієвого організаційно-економічного механізму щодо залучення зовнішніх інвестицій у розвиток підприємств (згідно зі **слайдом 6**).

До основних результатів проведеного дослідження, котрі містять елементи наукової новизни та відображені згідно зі **слайдом 13**, слід віднести: концептуальну методологію залучення зовнішніх інвестицій у розвиток підприємств, яка складається із системних методологічних засад, інституційного та функціонального підходів, методів багатокритеріального оцінювання та обґрунтованих автором принципів, що у своїй сукупності дозволяють бізнесу чітко визначати стратегічні пріоритети інвестування, формулювати реалістичні цілі та розробляти конкретний план їх досягнення. Такий комплексний методологічний інструментарій є невід'ємною складовою успішного стратегічного та соціально-економічного розвитку підприємств в умовах євроінтеграції України.

Ємець Ольга Іванівна – к.е.н., доцент, доцент кафедри підприємництва, торгівлі та прикладної економіки, відзначила, що робота **Лютого Ярослава Васильовича** виконана в рамках теми: «Розробка організаційно-економічного механізму удосконалення виробничо-господарських структур регіону» (номер державної реєстрації 0111U000875, 2011-2025 рр.), в межах якої автором було здійснено комплексну оцінку форм та інструментів капіталу підприємств, а також запропоновано організаційно-економічний механізм залучення зовнішніх інвестицій у їхній розвиток. Зазначила, що основні положення, висновки та пропозиції, наведені в дисертації, є відповідним чином обґрунтованими. Обґрунтованість положень та висновків, котрі виносяться на захист, підтверджується тим, що розробки здобувача ґрунтуються на результатах фундаментальних досліджень як вітчизняних, так і зарубіжних науковців, а також опираються на потужну науково-методологічну базу та відповідний інструментарій економіко-статистичного аналізу.

Судук Наталія Василівна – к.е.н., доцент, доцент кафедри економічної кібернетики, відзначила, що подана на розгляд дисертація **Лютого Ярослава Васильовича** містить усі необхідні структурні елементи та включає перелік умовних позначень, вступ, три розділи, висновки, список використаних джерел та додатки. Робота написана українською мовою, з повним дотриманням основних вимог наукового стилю викладання матеріалу.

Виклад матеріалу дисертації, яка присвячена обґрунтуванню механізмів залучення зовнішніх інвестицій у розвиток підприємств, є чітко структурованим, у ньому прослідковується глибокий логічний взаємозв'язок між окремими розділами та підрозділами роботи. Обраний здобувачем стиль викладу матеріалу дав можливість максимально повно розкрити суть досліджуваної проблеми, всебічно дослідити її теоретичні й прикладні аспекти, зробити обґрунтовані наукові висновки та сформулювати дієві практичні пропозиції

Русин Роман Семенович – к.е.н., доцент, доцент кафедри економічної кібернетики – член семінару, підкреслив, що теоретичною та методологічною базою дослідження **Лютого Ярослава Васильовича** є фундаментальні праці вітчизняних та зарубіжних вчених стосовно прикладних проблем інвестування та капіталоутворення у розвитку підприємств. У дисертації здобувачем успішно використано такі наукові методи: аналізу і синтезу – для узагальнення сутності економічних механізмів та функцій зовнішніх інвестицій підприємств реального сектору; дедукції та порівняння – для детального дослідження окремих елементів системи інвестиційного забезпечення та інфраструктури фондового ринку; системний підхід – для розгляду процесів залучення зовнішнього капіталу як єдиного, цілісного системного процесу; метод групування – для систематизації чинників впливу та суб'єктів інвестиційної діяльності на окремі класифікаційні групи; структурно-функціональний метод – для з'ясування взаємної залежності та взаємодії складових організаційно-економічного механізму залучення інвестицій.

Інформаційною базою дослідження послужили законодавчі та нормативно-правові документи органів державної влади, офіційні статистичні збірники Державної служби статистики України, офіційні аналітичні дані Міністерства фінансів України та Національного банку України, актуальна інформація з провідних веб-порталів відкритих даних, наукові праці вітчизняних та зарубіжних вчених, фінансова звітність суб'єктів господарювання, а також особисті аналітичні спостереження та розрахунки автора.

5. Виступ наукового керівника д.е.н., проф. **Баланюка Івана Федоровича**, який відзначив, відзначив, що Лютий Ярослав Васильович у 2022 році вступив до аспірантури університету за спеціальністю 051 Економіка та повністю виконав індивідуальний навчальний план. За час наукового пошуку здобувач проявив виняткову працьовитість, аналітичний склад мислення, наполегливість, ініціативність та здатність працювати у стресових умовах. Результати його дослідження щодо механізмів залучення зовнішніх інвестицій у розвиток підприємств мають високу наукову новизну, теоретичне та практичне значення. Матеріали дисертації пройшли належну апробацію та висвітлені у опублікованих автором 6 наукових статтях та 5 тезах доповідей на конференціях.

Також аспірант успішно в повному обсязі пройшов педагогічну практику на кафедрі, продемонструвавши високий рівень володіння методиками викладання. Ярослав Васильович зарекомендував себе як самостійний науковець, який володіє методами наукових досліджень і вміє на високому рівні вирішувати складні проблеми. Дисертаційна робота є логічною, послідовною та завершеною працею, яка повністю відповідає встановленим вимогам, тому рекомендується до офіційного захисту

6. В обговоренні дисертаційної роботи взяли участь: д.е.н., проф. Буртняк І.В., д.е.н., проф. Дмитришин Л.І., фд.е.н., проф. Баланюк І.Ф., д.е.н., проф. Благун І. С., д.е.н., проф. Благун І. І., д. е. н., проф Сас Л. С.

Заслухавши публічну презентацію наукових результатів дисертації Лютого Ярослава Васильовича **та обговоривши її на** фаховому семінарі кафедри економічної кібернетики економічного факультету Карпатського національного університету імені Василя Стефаника, прийнято наступні висновки щодо дисертації «Механізм залучення зовнішніх інвестицій у розвиток підприємств».

7. Висновок про перевірку дисертації та наукових публікацій аспіранта на виявлення порушення академічної доброчесності.

УХВАЛИЛИ:

ПРИЙНЯТИ такий висновок про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації.

ВИСНОВОК

**наукового фахового семінару кафедри економічної кібернетики
економічного факультету Карпатського національного університету імені
Василя Стефаника про наукову новизну, теоретичне та практичне
значення результатів дисертації
«Механізм залучення зовнішніх інвестицій у розвиток підприємств»
051 Економіка (галузь знань 05 Соціальні та поведінкові науки)**

1. Актуальність теми дослідження.

Розвиток будь-якої підприємницької діяльності потребує постійних інвестиційних вкладень у формування чи збільшення обсягів фізичного, фінансового, людського, інноваційного та інших видів капіталу. Залежно від фінансово-майнового стану та результатів діяльності підприємство може задовольняти потребу в інвестиціях за рахунок власних ресурсів або залучати їх із зовнішніх щодо нього джерел. За умов динамічного розвитку та значних темпів

зростання обсягів діяльності власних ресурсів підприємства, як правило, не вистачає, що обумовлює необхідність залучення інвестицій із зовнішніх джерел.

Залучення інвестицій на підприємство є складним процесом, як з економічного й управлінського, так і з юридичного погляду, що обумовлює необхідність застосування спеціальних механізмів для його супроводу. Низькі обсяги капітальних інвестицій в економіку України, що за останні роки не перевищують і 10% ВВП та, очевидно, не забезпечують високого рівня економічного зростання, можуть свідчити про недосконалість існуючих механізмів їхнього залучення.

Однак проблема недосконалості функціонування механізмів залучення інвестицій у розвиток українських підприємств комплексно не розглядалася, а необхідність її вирішення шляхом обґрунтування шляхів удосконалення і розвитку цих механізмів все ще залишається актуальною, що й обумовило вибір теми дисертації.

2. Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами.

Дисертаційна робота пов'язана з основними напрямками наукових досліджень Карпатського національного університету імені Василя Стефаника. Отримані наукові результати дослідження використано при розробленні науково-дослідної теми «Розробка організаційно-економічного механізму удосконалення виробничо-господарських структур регіону» (номер державної реєстрації 0111U000875, 2011-2025 рр.), в рамках якої автором було здійснено обґрунтування підходів до удосконалення та розвитку економічних механізмів залучення підприємствами зовнішніх інвестицій.

3. Наукова новизна. Особистий внесок здобувача в отриманні наукових результатів.

У процесі дослідження отримано такі наукові результати, що характеризуються новизною:

- підходи до формування економічних механізмів залучення підприємствами зовнішніх інвестицій;
- змістовне наповнення категорійного апарату інвестиційної привабливості підприємства;
- науково-прикладний підхід до формування й розвитку механізмів залучення підприємствами зовнішніх інвестицій;
- науково-концептуальні підходи до стимулювання залучення підприємствами зовнішніх інвестицій у контексті євроінтеграції України;
- теоретичні основи інвестування;
- наукове обґрунтування підходів до формування методик оцінювання економічних результатів залучення підприємствами зовнішніх інвестицій;
- трактування сутності та складу інституційного забезпечення залучення підприємствами зовнішніх інвестицій;

– організаційно-економічний механізм залучення підприємствами зовнішніх інвестицій з використанням інструментарію фондових ринків.

4. Теоретичне та практичне значення результатів дисертації.

Наукові положення, висновки та рекомендації, представлені в дисертації, мають як теоретичну, так і практичну цінність та безпосередньо пов'язані з виконанням визначених у дослідженні завдань. Відповідно до поставленої мети було розв'язано комплекс наукових завдань, зокрема: уточнено сутність, види та функції зовнішніх інвестицій підприємств; проаналізовано основні підходи й принципи формування економічних механізмів їх залучення; обґрунтовано методичні підходи до оцінювання економічних результатів залучення зовнішніх інвестицій з урахуванням різних видів ефектів та сучасних концепцій управління підприємствами.

Також у роботі розкрито сутність і структуру середовища інвестиційної привабливості підприємства; охарактеризовано зміст та складові інституційного забезпечення процесу залучення зовнішніх інвестицій; визначено підходи до розвитку відповідних механізмів на основі аналізу їхніх інституційних змін. Окрему увагу приділено розвитку організаційно-економічного механізму залучення зовнішніх інвестицій із використанням інструментів фондового ринку, а також розробленню пропозицій щодо вдосконалення стимулювання інвестиційної діяльності підприємств у контексті євроінтеграційних процесів в Україні.

Практичне значення одержаних результатів полягає в можливості їх застосування підприємствами та інституційними учасниками інвестиційного процесу під час планування, організації та безпосереднього залучення зовнішніх інвестицій. Запропоновані положення можуть бути використані для формування й реалізації інвестиційних стратегій і політик підприємств, а також під час підготовки та впровадження інвестиційних проєктів.

5. Ступінь новизни основних результатів дисертації порівняно з відомими дослідженнями аналогічного характеру.

Питання інвестування загалом, а також залучення інвестицій у розвиток підприємств, перебували в центрі уваги багатьох українських і зарубіжних учених. Серед них варто відзначити праці Г. Александера, І. Баланюка, І. Благуна, Дж. Бейлі, Ф. Блека, Р. Бойка, А. Босака, В. Гейця, Л. Гітмана, А. Гойка, М. Джонка, А. Дуки, С. Єрохіна, А. Загороднього, Г. Запші, Дж. М. Кейнса, О. Левчук, Л. Ліпич, В. Любімова, Б. Карпінського, О. Кириченка, М. Крупки, О. Кузьміна, О. Левандівського, А. Линдюка, Г. Марковіца, Л. Сас, І. Скворцова, Н. Татаренко, Т. Товт, Ю. Фами, В. Федоренка, О. Федорчака, А. Череп, В. Шарпа, Д. Шеленко, М. Шоулза, О. Шпикуляка та інших дослідників. У наукових доробках зазначених авторів розкрито широкий спектр теоретичних і практичних аспектів інвестиційної діяльності. Зокрема, досліджено питання

оцінювання ефективності інвестицій, функціонування фондового ринку, форм і методів залучення інвестиційних ресурсів, нормативно-правового регулювання інвестиційної діяльності, а також розвитку інвестиційної інфраструктури.

Водночас проблема недосконалості функціонування механізмів залучення інвестицій у розвиток українських підприємств не дістала достатнього комплексного висвітлення. Саме тому обґрунтування напрямів удосконалення та подальшого розвитку таких механізмів залишається актуальним науковим і практичним завданням.

6. Використання результатів роботи.

Запропоновані підходи до стимулювання залучення підприємствами зовнішніх інвестицій впроваджені у діяльність ПрАТ «Івано-Франківськцемент» (довідка № 01/4155 від 31.12.2025 року), ПрАТ «Прінком» (довідка № 763 від 23.12.2025 року), Лисецької селищної ради (довідка № 514/01-27 від 09.10.2025 р.) та навчального процесу кафедри економічної кібернетики Карпатського національного університету імені Василя Стефаника при викладанні навчальної дисципліни «Основи бізнесу та соціальне підприємництво» (довідка № 2026-01-26/06-12/328 від 12.02.2026 р.).

7. Особиста участь автора в одержанні наукових та практичних результатів, що викладені в дисертаційній роботі «Механізм залучення зовнішніх інвестицій у розвиток підприємств». Дисертаційна робота виконана на кафедрі економічної кібернетики економічного факультету Карпатського національного університету імені Василя Стефаника. Науковий керівник: д.е.н., проф. Баланюк І. Ф.,. Робота є результатом самостійних досліджень Лютого Ярослава Васильовича.

8. Перелік публікацій за темою дисертації. За результатами дослідження автором опубліковано 6 наукових праць, серед них: 6 наукових статей.

Публікації достатньою мірою розкривають основні положення дисертації, які виносяться на захист, висвітлюють елементи наукової новизни отриманих результатів. Публікації відповідають встановленим вимогам, в них визначено наукові задачі, методи їх вирішення й описано отримані наукові результати.

Статті у наукових фахових виданнях України

1. Баланюк І.Ф., Лютий Я. Зовнішні інвестиції та їх економічний контроль в управлінні підприємствами територіальних громад. *Науково-виробничий журнал «Інноваційна економіка»*. 2024. № 1 (97). С. 32-41.

DOI: <https://doi.org/10.37332/2309-1533.2024.1.4>

URL: <https://inneco.org/index.php/innecoua/article/view/1187>

2. Лютий Я. Сутність, класифікація та функції зовнішніх інвестицій в діяльності підприємств. *Економіка та суспільство*. 2024. № 70.

DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-70-97>

URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/5363>

3. Лютий Я.В. Аналіз впливу динаміки капітальних інвестицій на соціально-економічний розвиток Івано-Франківської області. *Економіка та суспільство*. 2025. № 79.

DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2025-79-9>

URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/6660>

4. Лютий Я.В. Економічні механізми залучення зовнішніх інвестицій на підприємства. *Сталий розвиток економіки*. 2025. № 3 (54). С. 5-11.

DOI: <https://doi.org/10.32782/2308-1988/2025-54-1>

URL: <https://economdevelopment.in.ua/index.php/journal/article/view/1296>

5. Лютий Я.В. Інвестиційна привабливість підприємства та середовище її формування. *Науково-виробничий журнал «Бізнес-навігатор»*. 2025. Вип. 5 (82). С. 400-405.

DOI: <https://doi.org/10.32782/business-navigator.82-62>

URL: https://business-navigator.ks.ua/journals/2025/82_2025/64.pdf

6. Лютий Я.В. Методика оцінювання економічних результатів залучення зовнішніх інвестицій підприємствами. *Цифрова економіка та економічна безпека*. 2025 Вип. 3 (18). С. 29-34.

DOI: <https://doi.org/10.32782/dees.18-5>

URL: <https://dees.iei.od.ua/index.php/journal/article/view/700>

Публікації, що засвідчують апробацію результатів дослідження

7. Лютий Я.В. Модернізація економіки України в умовах трансформації. Трансформаційні зміни національної економіки в умовах євроінтеграції: збірник тез VI Всеукраїнської науково-практичної конференції (Дубляни, 7-8- грудня 2022 р.). Дубляни : ЛНУП, 2022. С. 90-91.

URL: <https://dspace.pdau.edu.ua/server/api/core/bitstreams/c718d6aa-63d8-42eb-a624-ec449ad99a98/content>

8. Лютий Я.В. Функції зовнішніх інвестицій в розвитку підприємства. Економіка, фінанси, облік та управління: нові виклики та стратегії розвитку: збірник тез доповідей міжнародної науково-практичної конференції (Кропивницький, 30 листопада 2024 р.). Кропивницький: ЦФЕНД, 2024. С. 16-17.

URL: <https://www.economics.in.ua/2024/12/30.html>

9. Лютий Я.В. Проблеми оцінювання інвестиційної привабливості підприємств та напрями їхнього вирішення. Актуальні проблеми менеджменту: теоретичні і практичні аспекти: Матеріали сьомої міжнар. наук.-практ. конф. (Одеса, 16-17 жовтня 2025 р.). Одеса : ОНЕУ, 2025. С. 169-170.

URL:<https://dspace.oneu.edu.ua/server/api/core/bitstreams/36bc640e-dblc-49be-b461-ee01cd3eb96b/content>

10. Лютий Я.В. Сутність і принципи формування економічних механізмів залучення зовнішніх інвестицій на підприємство. Розвиток управлінських систем та механізмів адміністрування у контексті вступу України до ЄС та забезпечення економічного зростання: Збірник тез доповідей II Всеукраїнської наукової конференції аспірантів, здобувачів та молодих вчених (Львів, 25 квітня 2025 р.). Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2025. С. 38-39.

URL:<https://lpnu.ua/sites/default/files/2024/pages/27470/zbirnik-tez-2025-iadu.pdf>

11. Лютий Я.В. Суб'єктивні чинники інвестора при оцінюванні інвестиційної привабливості підприємства. International Scientific and Practical Conference "Integration of Science, Technology and Education in the Context of Global Changes: Challenges and Opportunities for the Sustainable Development of Society": Conference Proceedings (San Francisco, USA, February 26, 2026). San Francisco, USA: Golden Quill Publishing, 2026. P. 42-43.

URL: <https://www.economics.in.ua/2026/02/26.html>

1. Наукове значення виконаного дослідження із зазначенням можливих наукових галузей та розділів програм навчальних курсів, де можуть бути застосовані отримані результати.

Результати дослідження можуть застосовуватися під час викладання навчальних курсів з інвестиційної діяльності, фінансів, економіки підприємства, стратегічного менеджменту, регіональної економіки, управління проектами та державного регулювання економіки для здобувачів вищої освіти усіх освітніх рівнів.

2. Практична цінність результатів дослідження із зазначенням конкретного підприємства або галузі народного господарства, де вони можуть бути застосовані.

Результати проведеного дослідження можуть бути застосовані у практичній діяльності підприємств, організацій, органів місцевого самоврядування та державної влади при розробленні заходів щодо залучення інвестицій.

3. Оцінка структури дисертації, її мови та стилю викладення.

Дисертаційна робота за структурою, мовою та стилем викладення відповідає вимогам МОН України.

ВВАЖАТИ:

1. Що дисертаційна робота Лютого Ярослава Васильовича на тему «Механізм залучення зовнішніх інвестицій у розвиток підприємств» є завершеною науковою працею, у якій розв'язано конкретне наукове завдання обґрунтування теоретико-методологічних основ та формування організаційно-економічного механізму щодо інвестиційного забезпечення розвитку територіальних громад, і має важливе значення для галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки.

2. За темою дисертації опубліковано 6 наукових праць, серед них: 6 наукових статей у фахових виданнях України

3. Дисертація відповідає вимогам наказу МОН України № 40 від 12 січня 2017 р. (зі змінами) «Про затвердження вимог до оформлення дисертації», Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії Постанова Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. № 44 (зі змінами).

РЕКОМЕНДУВАТИ дисертаційну роботу «Механізм залучення зовнішніх інвестицій у розвиток підприємств», подану Лютим Ярославом Васильовичем на здобуття ступеня доктора філософії, для подання до розгляду та захисту у разовій спеціалізованій вченій раді Карпатського національного університету імені Василя Стефаника.

Розглянувши заяви і документи голови СВР, рецензентів і опонентів та встановивши, що подані документи відповідають вимогам до членів разової спеціалізованої вченої ради згідно Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії Постанова Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. № 44 (зі змінами), пропонувати вченій раді Університету призначити наступний склад разової ради:

Головою разової спеціалізованої вченої ради:

1. **Сас Людмилу Степанівну** – доктор економічних наук, професор, професор кафедри обліку і оподаткування Карпатського національного університету імені Василя Стефаника.

1. Сас Л., Баланюк І., Шеленко Д., Левандівський О., Кузьмін Т., Гамуляк М. Інвестиційно-інноваційний потенціал підприємств як складова

управління соціально-економічним розвитком та відновленням територіальних громад. Наукові перспективи. 2025. № 2 (56). С. 1082-1094.

URL: <https://perspectives.pp.ua/index.php/np/article/view/20775>

DOI: [https://doi.org/10.52058/2708-7530-2025-2\(56\)-1082-1094](https://doi.org/10.52058/2708-7530-2025-2(56)-1082-1094)

2. Благун І.І., Сас Л.С. Вплив зовнішніх інвестицій на забезпечення сталого розвитку підприємств територіальних громад. Економіка та суспільство. 2026. № 83. С. 1-7.

URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/7585>

DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2026-83-160>

3. Сас Л. С., Баланюк І. Ф., Кузьмін Т. Л., Басараб В. Я. Залучення зовнішніх інвестицій у розвиток підприємств: роль банківського обліку за МСФЗ у формуванні простору довіри власників капіталу. Проблеми інноваційно-інвестиційного розвитку. 2026. № 34. С. 181-189.

URL: <https://nonproblem.net/34-2026/>

DOI: <https://doi.org/10.33813/2224-1213.34.2026.15>

Рецензентами:

2. Левандівського Омеляна Тарасовича – доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри фінансів Карпатського національного університету імені Василя Стефаника.

1. Матковський П.Є., Шеленко Д.І., Левандівський О.Т. Кооперація сільськогосподарських підприємств на основі їх земельного та інноваційно-інвестиційного ресурсного потенціалу. Східна Європа. 2023. № 2 (39). С 37-41

URL: https://easterneurope-ebm.in.ua/journal/39_2023/8.pdf

DOI: <https://doi.org/10.32782/easterneurope.39-6>

2. Левандівський О.Т., Баланюк І.Ф., Матковський П.Є., Мацьків В.В. Ресурсний потенціал в інвестиційному забезпеченні сільськогосподарських підприємств. актуальні проблеми розвитку економіки регіону: науковий журнал. Івано-Франківськ: Вид-во Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, 2023. Вип. 19. Т. 1. С.192-201.

URL: <https://journals.pnu.edu.ua/index.php/aprde/article/view/6905>

DOI: <https://doi.org/10.15330/apred.1.19.192-201>

3. Сас Л.С., Баланюк І.Ф., Шеленко Д.І., Левандівський О.Т., Кузьмін Т.Л., Гамуляк М.В. Інвестиційно-інноваційний потенціал підприємств як складова управління соціально-економічним розвитком та відновленням територіальних громад. Наукові перспективи. № 2(56) (2025). С. 1082-1094.

URL: <http://perspectives.pp.ua/index.php/np/article/view/20775/20751>

DOI: [https://doi.org/10.52058/2708-7530-2025-2\(56\)](https://doi.org/10.52058/2708-7530-2025-2(56))

3. Благун Івана Івановича — доктор економічних наук, професор, професор кафедри менеджменту і маркетингу Карпатського національного університету імені Василя Стефаника.

1. Благун І.І., Гриневич Л.В. Маркетинговий менеджмент в системі забезпечення інвестиційної діяльності підприємств територіальних громад // Herald of Khmelnytskyi National University. Economic sciences. 2025. № 340 (2). С. 19-25.

URL: <https://herald.khmnu.edu.ua/index.php/herald/article/view/1642>

DOI: <https://doi.org/10.31891/2307-5740-2025-340-2>.

2. Благун І.І., Гриневич Л.В., Судук Н.В., Бобровник В.М. Маркетингові комунікаційні стратегії у залученні інвестицій підприємств територіальних громад // Наукові інновації та передові технології. 2025. №2(42). С. 801-809.

URL: <https://perspectives.pp.ua/index.php/nauka/article/view/19875>

DOI: [https://doi.org/10.52058/2786-5274-2025-2\(42\)-801-809](https://doi.org/10.52058/2786-5274-2025-2(42)-801-809)

3. Благун І.І., Сас Л.С. Вплив зовнішніх інвестицій на забезпечення сталого розвитку підприємств територіальних громад// Економіка та суспільство.2026. №83.

URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/7585>

DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2026-83-160>

Офіційних опонентів:

4. Линдюка Андрія Олександровича – доктор економічних наук, доцент, професор кафедри міжнародних економічних відносин та маркетингових стратегій Львівського національного університету ветеринарної медицини та біотехнологій імені Степана Гжицького.

1. Линдюк А. Зовнішні інвестиції та їх вплив на економічну стійкість підприємств у територіальних громадах. *Міжнародний науковий журнал "Інтернаука". Серія: «Економічні науки»*. 2025. (02/94).

URL: <https://humanitarian.com.ua/index.php/economics/article/view/1291>

DOI: <https://doi.org/10.25313/2520-2294-2025-2-10684>

2. Линдюк А.О., Нестерович А.В. Механізм взаємодії зовнішніх інвестицій і економічного потенціалу сільськогосподарських підприємств. *Успіхи і досягнення у науці*. 2025. 11(21). С. 1336-1347.

URL: <https://perspectives.pp.ua/index.php/sas/article/view/32352>

DOI: [https://doi.org/10.52058/3041-1254-2025-11\(21\)-1336-1346](https://doi.org/10.52058/3041-1254-2025-11(21)-1336-1346)

3. Линдюк А.О., Нестерович А.В., Рурак І.В. Маркетинг територій у системі залучення зовнішніх інвестицій у розвиток підприємств. *Економіка та суспільство*. 2025. (79).

URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/6752>

DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2025-79-114>

5. Запша Галина Миколаївна – доктора економічних наук, професора, професора кафедри менеджменту і маркетингу Одеського державного аграрного університету.

1. Сахацький М., Запша Г., Бишовець О. Роль і функції маркетингу в управлінні інвестиційно-інноваційною діяльністю підприємства в умовах системної кризи. *Економіка та суспільство*. 2024. (69).

URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/5176>

DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-69-96>

2. Сахацький М.П., Запша Г.М., Старчиков А.С., Ганенко О.П. Економічний механізм управління залученням інвестицій у розвиток підприємств територіальних громад. Міжнародний науковий журнал "Інтернаука". Серія: "Економічні науки". 2025. № 1.

URL: <https://humanitarian.com.ua/index.php/economics/article/view/1234>

DOI: <https://doi.org/10.25313/2520-2294-2025-1-10642>

3. Сахацький М.П., Запша Г.М., Чернов М.Г. Організаційно-економічний механізм внутрішнього та зовнішнього інвестиційного забезпечення розвитку ресурсного потенціалу підприємств територіальних громад. *Ефективна економіка*. 2025. N 1.

URL: <https://nayka.com.ua/index.php/ee/article/view/5543>

DOI: <https://doi.org/10.32702/2307-2105.2025.1.23>

Голова фахового семінару
д.е.н., професор, професор
кафедри економічної кібернетики

Іван БЛАГУН

Секретар фахового семінару
к.е.н., старший викладач
кафедри економічної кібернетики

Олександр КУШНІР

"05" червня 2026 року